دیپلماسی فناوری در ایروان

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات پس از بازگشت از سفر رسمی به ارمنستان، در جلسه شورای معاونان این وزارتخانه، ضمن تشریح دستاوردها و محورهای همکاری مشترک تهران و ایروان در حوزه فناوری‌های نوین، هوش مصنوعی و اقتصاد دیجیتال، آخرین وضعیت طرح‌های کلان ارتباطی، دولت هوشمند، امنیت سایبری و مدیریت مصرف انرژی را بررسی کرد. به گزارش ایسنا، وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات بلافاصله پس از پایان سفر رسمی به ارمنستان، از فرودگاه به وزارتخانه رفت تا جلسه شورای معاونان را برگزار کند؛ سیدستار هاشمی در این جلسه گزارشی از مهم‌ترین برنامه‌ها و مذاکرات سفر ارایه کرد و آخرین وضعیت چند طرح و موضوع اجرایی وزارتخانه نیز در دستور کار بررسی قرار گرفت. هاشمی در ابتدای این نشست، ضمن تشریح اهداف سفر به ارمنستان، گزارشی از دیدارها و رایزنی‌های انجام‌شده با مقام‌های دولتی و فعالان صنعت فناوری این کشور ارایه کرد و به مهم‌ترین زمینه‌های همکاری دوجانبه پرداخت و با اشاره به مذاکرات انجام‌شده با مقام‌های ارمنستان، توسعه همکاری‌های دو کشور در حوزه زیرساخت‌های ارتباطی، هوش مصنوعی، اقتصاد دیجیتال، تبادل داده و امنیت و تاب‌آوری سایبری را از محورهای اصلی این سفر برشمرد. همچنین ظرفیت‌های مشترک برای گسترش فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و تعامل بخش خصوصی دو کشور بررسی شد. حضور در نمایشگاه و کنفرانس بین‌المللی دیجی‌تک اکسپو ۲۰۲۶، بازدید از شهر مهندسی ایروان و مرکز فناوری‌های خلاق توموو بررسی ظرفیت‌های همکاری در حوزه فناوری‌های پیشرفته و آموزش مهارت‌های دیجیتال از دیگر برنامه‌های این سفر بود. در این دیدارها، زمینه‌های تبادل تجربه و ارتباط میان زیست‌بوم‌های نوآوری و مراکز آموزشی دو کشور مورد توجه قرار گرفت. همچنین در حاشیه سفر، تفاهم‌نامه همکاری میان شرکت ملی پست ایران و پست ارمنستان با محور توسعه تبادل مرسولات، همکاری‌های ترانزیتی و تجارت الکترونیکی به امضا رسید.

بررسی آخرین وضعیت طرح‌ها و برنامه‌های وزارت ارتباطات

در ادامه جلسه شورای معاونان، آخرین گزارش از وضعیت زیست‌بوم‌های دولت هوشمند و پلتفرم‌های «ایران‌بوم» ارائه شد. در این بخش، میزان همکاری بین دستگاهی برای پیشبرد پلتفرم‌های زیست‌بومی و آخرین وضعیت اقدامات دستگاه‌های مرتبط مورد بررسی قرار گرفت. همچنین در چارچوب گزارش‌های هفتگی و مستمر از وضعیت ارتباطات استان‌ها، مدیرکل ارتباطات و فناوری اطلاعات استان خوزستان گزارشی از آخرین وضعیت پوشش و اتصال فیبر نوری در این استان ارایه کرد. گزارش حضور جمعی از معاونان در مناطق جنوبی کشور که در گیر پیامدهای جنگ رمضان هستند نیز از دیگر موضوعات مطرح‌شده در این نشست بود. این بازدیدها در استان‌های خوزستان، بوشهر و هرمزگان و در پی دستور وزیر ارتباطات، با هدف بررسی میدانی و پیگیری مسائل و معضلات خدمات ارتباطی ناشی از جنگ انجام شده است. در بخش دیگری از جلسه، گزارش تغییرات وضعیت بلوغ امنیتی تعدادی از سامانه‌های ارزیابی‌شده و اقدامات و فعالیت‌های راهبر امنیت وزارت ارتباطات ارایه و بررسی شد. آخرین اقدامات و نتایج بازدیدهای میدانی از وضعیت مدیریت مصرف انرژی و سامانه‌های مدیریت هوشمند ساختمان (BEMS) در ساختمان ستادی وزارت ارتباطات و دستگاه‌های تابعه نیز در دستور کار شورای معاونان قرار گرفت. جلسه شورای معاونان وزارت ارتباطات با هدف پیگیری برنامه‌های جاری، هماهنگی میان معاونت‌ها و دستگاه‌های تابعه و بررسی روند اجرای ماموریت‌ها و اولویت‌های این وزارتخانه، به‌صورت منظم و هفتگی برگزار می‌شود.

سمپوزیوم مخابرات؛ فرصتی برای تبدیل ظرفیت علمی کشور به راهکارهای عملی

دبیر دوازدهمین سمپوزیوم بین‌المللی مخابرات، با تأکید بر ضرورت بهره‌گیری از توان علمی استادان، پژوهشگران و نخبگان کشور، این رویداد را فرصتی برای پیوند میان ظرفیت‌های علمی و مسائل واقعی حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات دانست و بر ضرورت تبدیل دانش و تخصص صاحب‌نظران به راهکارهای عملی برای رفع چالش‌های این حوزه تأکید کرد. به گزارش ایسنا به نقل پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات، دوازدهمین سمپوزیوم بین‌المللی مخابرات (IST ۲۰۲۶) با محور «فناوری‌های نوظهور ارتباطی و تحول دیجیتال پایدار» روزهای ۱۰ و ۱۱ آذرماه ۱۴۰۵ به میزبانی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات برگزار می‌شود. این رویداد علمی که از سال ۲۰۰۱ با هدف تبادل دانش و ارائه دستاوردهای علمی در حوزه مخابرات آغاز شده، طی دوره‌های گذشته به بستری برای گردهمایی استادان، پژوهشگران و متخصصان این حوزه تبدیل شده و در دوازدهمین دوره نیز با تمرکز بر نیازها و چالش‌های صنعت مخابرات کشور برگزار خواهد شد. حسین صمیمی، دبیر دوازدهمین سمپوزیوم بین‌المللی مخابرات، با اشاره به جایگاه رویدادهای علمی در تقویت ارتباط میان جامعه دانشگاهی و صنعت اظهار کرد: همایش‌ها و کنفرانس‌های بین‌المللی فرصت مناسبی برای تعامل استادان، نخبگان و به‌ویژه دانشجویان فراهم می‌کنند و ویژگی متمایز سمپوزیوم مخابرات، تمرکز اختصاصی آن بر مسائل و موضوعات روز این حوزه است. وی افزود: میزبانی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات از این رویداد، زمینه توجه ویژه به مسائل روز بخش ارتباطات و فناوری اطلاعات کشور را فراهم کرده است و پژوهشگاه تلاش می‌کند از ظرفیت علمی استادان و نخبگان حاضر برای ارایه راهکارهای بهینه در رفع مسائل و چالش‌های این بخش بهره بگیرد. صمیمی با تأکید بر ضرورت فراتر رفتن رویدادهای علمی از تبادل دیدگاه‌ها و مباحث نظری تصریح کرد: هدف آن است که دانش و تخصص صاحب‌نظران به راهکارهای عملی منجر شود و ظرفیت علمی کشور در مسیر پاسخگویی به نیازهای واقعی صنعت ارتباطات به کار گرفته شود. دبیر دوازدهمین سمپوزیوم بین‌المللی مخابرات همچنین با اشاره به دشواری برگزاری رویدادهای علمی با این ابعاد در شرایط کنونی کشور، بر مسوولیت جامعه علمی در تداوم فعالیت‌های پژوهشی تأکید کرد و گفت: ماموریت پژوهشگاه و استادان، ایجاد فضاهای بانشاط علمی و زنده نگه داشتن چراغ امید در دل جوانان کشور است.

مرکز پژوهش‌های مجلس از ضرورت اتصال اطلاعات دستگاه‌های اجرایی می‌گوید

گره داده‌ها در مسیر سنجش سهم اقتصاد دیجیتال

تصویب نظام‌نامه اجرایی سنجش اقتصاد دیجیتال، بخشی از ابهام‌های قانونی و ساختاری این حوزه را برطرف کرده است، اما همچنان ضعف در اتصال داده‌های دستگاه‌های اجرایی و ثبتی، یکی از مهم‌ترین موانع محاسبه دقیق سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی به شمار می‌رود. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی ضمن بررسی وضعیت استقرار نظام سنجش اقتصاد رقومی در ایران، تاکید کرده است که تحقق هدف‌گذاری برنامه هفتم، صرفا به تدوین ضوابط قانونی محدود نمی‌شود و به ایجاد سازوکاری پایدار برای گردآوری اطلاعات، محاسبه ارزش‌افزوده و انتشار منظم آمارهای قابل اتکا نیاز دارد. توسعه اقتصاد دیجیتال و افزایش سهم آن در تولید ناخالص داخلی، از جمله اهدافی است که در برنامه هفتم پیشرفت مورد توجه قرار گرفته است. با این حال، دستیابی به این هدف بدون برخورداری از نظام آماری دقیق و قابل ارزیابی امکان‌پذیر نیست. در واقع، تا زمانی که ابعاد این بخش از اقتصاد به‌درستی اندازه‌گیری نشود، امکان بررسی میزان پیشرفت سیاست‌های توسعه‌ای، شناسایی موانع و ارزیابی عملکرد دستگاه‌های مسوول نیز با محدودیت مواجه خواهد بود. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش «ارزیابی استقرار نظام سنجش اقتصاد رقومی در ایران؛ الزامات پایش هدف برنامه هفتم و درس‌آموخته‌های بین‌المللی» به همین موضوع پرداخته و توضیح داده است که تصویب نظام‌نامه سنجش یا انتشار یک رقم آماری، به‌تنهایی به معنای استقرار نظام سنجش اقتصاد دیجیتال نیست. از نگاه این مرکز، تحقق هدف برنامه هفتم مستلزم شکل‌گیری زنجیره‌ای منظم و تکرارپذیر است که بتواند داده‌های مورد نیاز را جمع‌آوری کند، ارزش‌افزوده فعالیت‌های دیجیتال را محاسبه کند و نتایج را در بازه‌های زمانی مشخص در اختیار سیاست‌گذاران و افکار عمومی قرار بدهد. بر اساس ماده ۶۴ قانون برنامه هفتم، سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی باید تا پایان اجرای این برنامه به ۱۰ درصد برسد. همچنین مطابق بند «ث» ماده ۶۶، مرکز آمار ایران موظف شده است با همکاری دستگاه‌های مرتبط، نظام سنجش سهم زیست‌بوم اقتصاد رقومی را تدوین و به‌صورت سالانه به‌روزرسانی کند. بنابراین، نظام سنجش علاوه بر اینکه ابزاری برای تولید آمارهای رسمی محسوب می‌شود، مبنایی برای پایش میزان تحقق یکی از اهداف کمی برنامه هفتم نیز خواهد بود.

فاصله آمارهای موجود با هدف برنامه هفتم

بررسی آمارهای ارایه‌شده در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی در سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به‌ترتیب ۴.۲۹، ۴.۷۲ و ۴.۰۶ درصد بوده است. بر این اساس، رقم ۴.۰۶ درصدی سال ۱۴۰۲ آخرین مقدار نهایی پیش از آغاز اجرای برنامه هفتم به شمار می‌رود. البته کاهش سهم اقتصاد دیجیتال در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل، لزوما به معنای کوچک شدن این بخش از اقتصاد نیست. مرکز پژوهش‌های مجلس تاکید کرده است که برای تفسیر این تغییر باید عواملی مانند تحولات قیمتی، سرعت رشد سایر بخش‌های اقتصادی، بازنگری در حساب‌های ملی و ثبات روش محاسبه نیز در نظر گرفته شوند. به بیان دیگر، تغییر سهم یک بخش از تولید ناخالص داخلی می‌تواند علاوه بر عملکرد همان بخش، تحت تاثیر تحولات سایر بخش‌های اقتصاد نیز قرار بگیرد. در همین حال، آمارهای جدیدتر مرکز آمار ایران تصویر متفاوتی از روند سهم اقتصاد دیجیتال ارائه می‌کند. این مرکز سهم اقتصاد دیجیتال از تولید ناخالص داخلی در سال ۱۴۰۳ را ۷.۱ درصد اعلام کرده است. همچنین قرار بود آمار مربوط به سال ۱۴۰۴ تا نیمه آبان‌ماه منتشر شود، اما این رقم تاکنون اعلام نشده است. تفاوت ارقام منتشرشده در دوره‌های مختلف و ضرورت دسترسی به داده‌های به‌روز، اهمیت استمرار انتشار آمار و شفافیت روش محاسبه را بیش از پیش نشان می‌دهد.

از تصویب نظام‌نامه تا اجرای واقعی نظام سنجش

یکی از محورهای اصلی گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، بررسی موانعی است که در مسیر استقرار نظام سنجش اقتصاد دیجیتال وجود داشته است. این گزارش توضیح می‌دهد که در ابتدای اجرای برنامه هفتم، نبود تعریف مشخص و چارچوب حقوقی منسجم برای سنجش اقتصاد دیجیتال، یکی از مشکلات اساسی این حوزه بود. با تصویب نظام‌نامه اجرایی سنجش و به‌روزرسانی سهم زیست‌بوم اقتصاد رقومی، بخشی از این خلأ برطرف شد. نظام‌نامه مذکور، مرجع آماری، دامنه سه‌لایه اقتصاد دیجیتال، رویکرد محاسبه، تقسیم وظایف دستگاه‌های مرتبط و مراحل انتشار آمار را مشخص کرده است. با این حال، تعیین چارچوب قانونی تنها گام نخست محسوب می‌شود و اجرای موثر آن به همکاری عملی دستگاه‌ها و دسترسی به اطلاعات معتبر وابسته است. از نگاه مرکز پژوهش‌ها، مساله اصلی در شرایط فعلی، اتصال داده‌های ثبتی و اداری دستگاه‌ها، ارتقای کیفیت اطلاعات، امکان تطبیق داده‌ها با حساب‌های ملی و انتشار به‌موقع آمار است. برای محاسبه دقیق سهم اقتصاد دیجیتال، لازم است اطلاعات بنگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی، نتایج پیمایش‌های آماری، طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی و داده‌های حساب‌های ملی در یک زنجیره مشخص به یکدیگر متصل شوند. در چنین شرایطی، صرف دریافت اطلاعات از دستگاه‌های مختلف کافی نیست؛ بلکه داده‌ها باید از نظر تعریف متغیرها، دوره زمانی، شناسه‌های شناسایی و کیفیت آماری نیز قابلیت تطبیق داشته باشند. نبود هماهنگی در این زمینه می‌تواند به تولید اطلاعات ناقص یا ناسازگار منجر شود و در نهایت اعتبار رقم نهایی سهم اقتصاد دیجیتال را تحت تاثیر قرار بدهد. موضوع دیگر، تفکیک مسوولیت توسعه اقتصاد دیجیتال از مسوولیت اندازه‌گیری آن است. دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌های مسوول باید از طریق سیاستگذاری و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای به افزایش سهم اقتصاد دیجیتال کمک کنند، اما سنجش میزان تحقق این هدف باید به‌صورت مستقل و بر اساس معیارهای حرفه‌ای توسط مرجع آماری انجام شود. مرکز پژوهش‌ها هشدار داده است که واگذاری همزمان مسوولیت توسعه و تولید آمار رسمی به یک دستگاه می‌تواند استقلال نظام سنجش و کارکرد نظارتی آن را تضعیف کند.

کمیته دائمی داده‌ها راهکار عبور از موانع اجرایی

مرکز پژوهش‌های مجلس برای رفع مشکلات موجود، فعال‌سازی کمیته دایمی داده‌های اداری در چارچوب شورای راهبری موجود را پیشنهاد کرده است. بر اساس این پیشنهاد، سازمان امور مالیاتی، سازمان حسابرسی، بیمه مرکزی و در موارد مرتبط بانک مرکزی و سایر نهادهای صاحب‌داده باید به‌صورت مستمر در این کمیته مشارکت داشته باشند. وظیفه این کمیته، ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های تامین‌کننده اطلاعات و مشخص کردن الزامات تبادل داده خواهد بود. برای هر مجموعه داده باید متغیرهای مورد نیاز، دستگاه مسوول ارائه اطلاعات، شناسه اتصال داده‌ها، دوره تحویل اطلاعات و مسوولیت کنترل کیفیت و حفظ محرمانگی به‌روشنی تعیین شود. همچنین لازم است سازوکاری برای حل اختلاف احتمالی میان دستگاه‌های تامین‌کننده اطلاعات پیش‌بینی شود تا اختلاف در تعریف یا نحوه ارایه داده‌ها به مانعی برای محاسبات آماری تبدیل نشود. این مرکز در عین حال معتقد است ایجاد شورای جدید یا تاسیس یک مرکز آماری مستقل در شرایط فعلی ضرورتی ندارد. اولویت باید استفاده از ظرفیت نهادهای موجود و تقویت همکاری میان دستگاه‌هایی باشد که اطلاعات مورد نیاز را در اختیار دارند. به اعتقاد مرکز پژوهش‌ها، مساله اصلی بیش از آنکه نبود مجوز قانونی برای تبادل اطلاعات باشد، به کیفیت داده‌ها، امکان اتصال آنها و زمان‌بندی تحویل اطلاعات مربوط می‌شود. در کنار این پیشنهاد، گزارش بر ضرورت شکل‌گیری نظام سنجش بر سه پایه داده‌های ثبتی، پیمایش‌های هدفمند و حساب‌های ملی تاکید دارد. بر این اساس، استفاده از داده‌های ثبتی و اطلاعات موجود باید در اولویت قرار گیرد و تنها در مواردی که اطلاعات مورد نیاز از این منابع قابل استخراج نیست، پیمایش‌های آماری جدید اجرا شوند. چنین رویکردی می‌تواند از شکل‌گیری طرح‌های آماری موازی جلوگیری کند، هزینه تولید آمار را کاهش بدهد و در عین حال به افزایش دقت محاسبات کمک کند.

معیار موفقیت؛ آمار دقیق و انتشار منظم

جمع‌بندی گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد موفقیت نظام سنجش اقتصاد دیجیتال را نمی‌توان صرفا با تصویب نظام‌نامه یا انتشار یک رقم آماری ارزیابی کرد. این نظام زمانی می‌تواند به ابزاری موثر برای نظارت بر اجرای برنامه هفتم تبدیل شود که علاوه بر مشخص بودن سهم اقتصاد دیجیتال، منشأ تغییرات آن در لایه‌های مختلف نیز قابل شناسایی باشد. همچنین باید روشن شود چه بخشی از آمارهای منتشرشده بر داده‌های قطعی و چه بخشی بر آوردهای مدل‌محور استوار است و هر رقم در چه زمانی در اختیار مخاطبان قرار می‌گیرد. در نهایت، دستیابی به هدف ۱۰ درصدی برنامه هفتم، علاوه بر سیاست‌های حمایتی و توسعه‌ای، به زیرساخت آماری قابل اعتماد نیاز دارد؛ زیرساختی که بتواند با اتکا به داده‌های منسجم، تصویری دقیق از وضعیت اقتصاد دیجیتال ارائه بدهد و امکان سنجش واقعی پیشرفت کشور در این حوزه را فراهم کند.

اختلالات سایبری زنجیره‌ای بیشتری در راه است؟

موجی از اختلالات فنی در دولت فدرال و بخش خصوصی امریکا که اخیرا به وقوع پیوست، موجب نگرانی بسیاری از افراد شد و فعالیت حوزه‌هایی همچون سفرهای هوایی تجاری، ایمیل، امور بانکی و موارد دیگر را فلج کرد و در برخی موارد، موجب بروز اختلالاتی در سطح جهانی شد. به گزارش ایسنا، اختلال جهانی در سیستم‌های مایکروسافت که از پنج‌شنبه ۲۱ آبان گذشته آغاز شد، موجب از کار افتادن شماری از خدماتی شد که کسب‌وکارها، مدارس و دولت‌ها به آنها وابسته‌اند. به مدت حدود ۳۶ ساعت، بخش عمده‌ای از مجموعه نرم‌افزار بهره‌وری مایکروسافت آفلاین شد. پلتفرم‌های اصلی مایکروسافت، از جمله اوت‌لوک و تیمز، از کار افتادند. بیش از ۷۰ کشور و منطقه این قطعی را تجربه کردند و فعالیت میلیون‌ها کاربر مختل شد. به دنبال آن، اداره هوانوردی فدرال امریکا (FAA) روز جمعه ۲۲ آبان، دستور کم‌سابقه‌ای مبنی بر توقف پروازها در سراسر کشور صادر کرد که به لغو و تاخیر گسترده پروازها منجر شد. شبکه خبری سی‌ان‌ان گزارش کرد علت دقیق این اختلال بلافاصله مشخص نشده، اما سخنگوی اداره هوانوردی فدرال اعلام کرد یک مشکل ارتباطی، مراکز کنترل ترافیک مسیر هوایی را که مسوولیت هدایت پروازهای سراسر کشور را بر عهده دارند، تحت تاثیر قرار داده است. همچنین سه‌شنبه، ۲۶ آبان، سه بانک بزرگ امریکا دچار اختلال فنی شدند و هزاران مشتری نتوانستند به حساب‌های بانکی خود دسترسی پیدا کنند و تراکنش‌های مالی انجام بدهند. این قطعی گسترده، خدمات بانکی ضروری در چیس، بانک امریکا و ولز فارگو را تحت تاثیر قرار داد. چیس بزرگ‌ترین بانک در ایالات متحده است. این حادثه با توجه به اندازه موسسات بانکی آسیب دیده، به‌ویژه چیس که بزرگ‌ترین بانک در ایالات متحده از نظر دارایی است، بسیار مهم است. طبق داده‌های منتشر شده در وبگاه این بانک، این بانک علاوه بر ۷.۴ میلیون کسب‌وکار کوچک، به تقریبا ۶۶۶ میلیون مصرف‌کننده خدمات ارایه می‌دهد که نشان‌دهنده تاثیر بالقوه هر گونه اختلال در سیستم‌های بانکی آن است. همزمان، خدمات شرکت اپل نیز با اختلالات کوتاه‌مدتی مواجه شدند. طبق گزارش وب‌سایت رصد قطعی داون دتکتور، مجموعه‌ای بزرگ از سرویس‌های اپل شامل آی‌کلود، اپل کارت و سیستم ورود به اپل قطع شدند. همچنین، برخی از سامانه‌های داخلی «آژانس امنیت ملی امریکا» (NSA) از کار افتادند. با توجه به اینکه اختلال‌ها در چنین مقیاس وسیعی و پشت سر هم رخ داده‌اند، سوالاتی در مورد اینکه آیا آنها نتیجه فعالیت‌های بدخواهانه بوده‌اند یا خیر، مطرح شد. اما در حال حاضر هیچ مدرکی مبنی بر اینکه حوادث اخیر به دلیل حملات سایبری بوده یا اینکه آنها به هم مرتبط بوده‌اند، وجود ندارد. چارلز لامانا، معاون اجرایی بخش کوپایلوت، ایجنت‌ها و پلتفرم مایکروسافت، در پستی در شبکه اجتماعی «ایکس» گفت: قطعی مایکروسافت نتیجه ترکیبی از عوامل، از جمله یک «اشکال پنهان» از جولای بود که باعث شد سرورها «بیش از حد شلوغ و بی‌پاسخ» شوند. لامانا گفت که «افزایش بار» و کاهش ظرفیت سرور نیز در این قطعی نقش داشته است. اداره هوانوردی فدرال هنوز در حال ارزیابی علت توقف پرواز است که کمتر از پنج ساعت طول کشید، اما تحقیقات اولیه نشان داد که مشکل فنی ناشی از نصب یک روتر در یک مرکز رادیویی در آرکانزاس بوده که ممکن است شبکه ارتباطی آن را پر کرده باشد. یک سایت رادار در آماریلو، تگزاس، نیز به عنوان بخشی از تحقیقات در حال بررسی است. بانک چیس در پستی در «ایکس» اعلام کرد که قطعی کوتاه‌مدت این بانک چیس که به مشکلاتی در پردازش تراکنش‌ها منجر شد و ظاهرا تاثیر موجی داشت و مشکلاتی را برای مشتریان سایر بانک‌ها ایجاد کرد، نتیجه یک «شکال نرم‌افزاری در سیستم‌های سخت‌افزاری داخلی» بوده است. این بانک افزود: «هیچ مدرکی مبنی بر ارتباط این موضوع با فضای سایبری وجود ندارد.» پل اعلام کرد که قطعی روز سه‌شنبه که ساعت‌ها طول کشید و فروشگاه اپل و سایر خدمات را مختل کرد، نتیجه یک «به‌روزرسانی داخلی» بوده و به دلیل حمله سایبری نبوده است. اختلال در آژانس امنیت ملی امریکا - که بنا بر گزارش‌ها باعث از دسترس خارج شدن «NSANet» شبکه ارتباطات داخلی این آژانس برای اطلاعات فوق محرمانه شد - دلیلی کاملا معمولی و پیش پاافتاده داشت. این آژانس در بیانیه‌ای اعلام کرد: «آژانس امنیت ملی در جریان تعمیر و نگهداری‌های روتین و برنامه‌ریزی‌شده، دچار اختلال موقتی شد. اگرچه برخی سیستم‌های داخلی تحت تاثیر قرار گرفتند، اما قابلیت‌های حیاتی برای انجام ماموریت‌ها کاملا فعال هستند و توانایی ما برای دفاع از امنیت ملی همچنان پابرجاست.» زیرساخت‌های آژانس امنیت ملی امریکا به گونه‌ای طراحی شده‌اند که دارای لایه‌های متعددی از افزونگی (پشتیبان) باشند تا تداوم عملیات را در زمان تعمیرات برنامه‌ریزی‌شده یا رویدادهای غیرمنتظره تضمین کنند.» دولت ترامپ ضمن اذعان به نگرانی‌های ایجاد شده در میان عموم مردم به دلیل این قطعی‌ها، تاکید کرد که در حال حاضر هیچ نشانه‌ای مبنی بر ارتباط این موارد با حملات سایبری یا هماهنگی توسط عوامل خارجی وجود ندارد. جی کلیتون، مدیر اطلاعات ملی، روز چهارشنبه ۲۷ آبان در کمیته امنیت داخلی مجلس نمایندگان گفت: «درک می‌کنم که زمان وقوع این حوادث ممکن است پرسش‌هایی را برانگیزد و باید همچنین باشد؛ مردم امریکا حق دارند این پرسش‌ها را از ما بپرسند. اما بر اساس آنچه امروز می‌دانیم - و پس از بررسی‌های دقیق دیجیتالی - اینها قطعی‌های جداگانه‌ای هستند که به عملیات تعمیر و نگهداری و تغییرات فنی مربوط می‌شوند. اینها حملاتی هماهنگ‌شده یا تحت حمایت دولت‌های خارجی نیستند.» با این حال، طبیعی است که مردم نسبت به فناوری و اینکه چگونه تسلط آن بر زندگی مدرن می‌تواند جوامع را آسیب‌پذیر کند، نگران و مضطرب باشند. تمام این حوادث درست پس از زنجیره‌ای از حملات سایبری مشکوک به فریزرهای فروشگاه‌های زنجیره‌ای در اروپا رخ داد که میلیون‌ها دلار خسارت به بار آورد. این اتفاقات همچنین در زمانی رخ داده‌اند که نگرانی‌ها درباره توسعه سریع هوش مصنوعی به اوج خود رسیده است. وقوع این قطعی‌ها در شرایطی که بسیاری از مردم - در میان هیاهوی پیرامون شرکت «انویدیا» - به رابطه تنگاتنگ و متقابل میان هوش مصنوعی و بازار سهام فکر می‌کردند، اوضاع را پیچیده‌تر کرد؛ به‌ویژه پس از رسوایی جنجالی که به استعفای جنسن هوانگ، بنیانگذار و مدیرعامل این غول فناوری، منجر شد. کارشناسان امنیت ملی و فناوری می‌گویند هوش مصنوعی ممکن است تا حدی در بروز این اختلالات نقش داشته باشد هر چند نه آن‌طور که شاید تصور کنید. ابزارهای هوش مصنوعی به‌طور فزاینده‌ای به سازمان‌ها کمک می‌کنند تا آسیب‌پذیری‌های موجود در سیستم‌های رایانه‌ای خود را شناسایی کنند. این امر عمدتا مثبت است، زیرا می‌توان پیش از آنکه عوامل مخرب احتمالی از این نقص‌ها سوءاستفاده کنند، آنها را برطرف کرد. با این حال، فرآیند اعمال این اصلاحات همیشه به‌آسانی پیش نمی‌رود. مارک وارنر، سناتور دموکرات، نایب‌رییس کمیته اطلاعاتی سنا و یکی از رووسای مشترک گروه امنیت سایبری در سنا، روز سه‌شنبه ۲۶ آبان در بیانیه‌ای اظهار کرد که نگرانی امریکایی‌ها را نسبت به این قطعی‌های گسترده درک می‌کند، اما تاکید کرد که «هیچ نشانه‌ای وجود ندارد که این حوادث ناشی از حمله سایبری، دخالت خارجی یا اقدامی هماهنگ‌شده باشند.» با این حال، او افزود آنچه در حال وقوع است، «پیامدی از سرعت تغییر چشم‌انداز امنیت سایبری توسط هوش مصنوعی» به‌شمار می‌رود. به گفته وارنر، هوش مصنوعی امکان «شناسایی آسیب‌پذیری‌ها در تعداد بسیار زیادی از سیستم‌ها را با سرعتی بی‌سابقه» فراهم کرده است. این امر فشار سنگینی بر شرکت‌ها و نهادهای دولتی وارد می‌کند تا فورا - و اغلب هم‌زمان - این آسیب‌پذیری‌ها را برطرف کنند؛ اقدامی که فشاری طاقت‌فرسا بر سیستم‌هایی تحمیل می‌کند که برای تحمل چنین سرعتی از تغییرات طراحی نشده‌اند. وارنر با اشاره به اینکه هوش مصنوعی «سریع‌تر از توانایی ما در مدیریت پیامدهایش پیش می‌رود»، گفت که اختلالات اخیر باید به مثابه یک «زنگ خطر» عمل کنند. او بار دیگر بر ضرورت ایجاد «مقررات حفاظتی معقول برای هوش مصنوعی» و «تقویت تدابیر امنیت سایبری» تاکید کرد.

واکنش ترامپ به اختلالات گسترده در امریکا: «همه چیز خوب است»

دونالد ترامپ، رییس جمهور امریکا، چهارشنبه گذشته، در مصاحبه با فاکس نیوز در شهر شنژن چین، در پاسخ به سوالی در مورد موجی از اختلال گسترده در ایالات متحده، گفت: «به مردم بگویید آرام باشند، همه چیز خوب است. اینها رویدادهای بی‌ارتباط به هم هستند.» اختلالات خدمات در مایکروسافت و اپل، و متعاقب آن دستور توقف سراسری پروازها در امریکا، باعث شده است که برخی در بحبوحه نگرانی از وقوع اتفاق بزرگ‌تری، کالاهای فاسد نشدنی را انبار کنند. این مرد ۸۰ ساله اضطراب مردم را سیاسی کرد و گفت که اگر این اتفاق در زمان دولت بایدن، که «به‌شدت بی‌کفایت و فاسد بود، رخ می‌داد، هیچ کس به آن اشاره نمی‌کرد.» او افزود: «اینها [قطعی‌ها] خوب نیستند - اگر مشکلی وجود داشته باشد، به شما اطلاع خواهم داد.» ترامپ از فرصت استفاده کرد و به رویکردهای قبلی برای ارتقاء سیستم‌های اداره هوانوردی فدرال حمله کرد و خواستار بودجه شد. با وجود برخورد بی‌تفاوت و ساده‌انگارانه ترامپ، به نظر می‌رسد مارک وین مولین، از مقامات مرتبط با وزارت امنیت داخلی، از این موضع‌گیری بی‌خبر بود؛ چرا که او اظهار کرد ممکن است مقصر ماجرا «ابرهوش» یا «سوپر اینتلیجنس» - عنوانی که ترامپ برای «هوش مصنوعی» ابداع کرده - باشد. مولین به شبکه فاکس نیوز گفت: «من گفت‌وگو با اهالی صنعت فناوری را آغاز کرده‌ام.» او افزود که با فردی در این صنعت صحبت کرده و آن شخص به او گفته است: «مقصر همان «ابرهوش» است، زیرا این برنامه‌ها به گونه‌ای طراحی نشده‌اند که با سرعتی که «ابرهوش» عمل می‌کند، کار کنند.»

برکناری مدیر سایبری کاخ سفید پس از اختلال‌ها در بخش فناوری

یک مقام کاخ سفید پنجشنبه گذشته تایید کرد که شان کرنکراس، مدیر ملی سایبری کاخ سفید، در پی اختلال‌ها در حوزه فناوری که بخش‌های خصوصی و دولتی را تحت تاثیر قرار داد، دولت دونالد ترامپ را ترک می‌کند. طبق گزارش شبکه ان‌بی‌سی نیوز، یک منبع آگاه نزدیک به کاخ سفید که بان بی‌سی نیوز صحبت کرد، گفت: کیرستن ای دیویس که در حال حاضر به عنوان مدیر ارشد اطلاعات وزارت جنگ فعالیت می‌کند، جایگزین کرنکراس خواهد شد. به گفته این منبع، دیویس به عنوان سرپرست خدمت خواهد کرد. در عین حال این سمت نیازمند تایید سنا است. کرنکراس از آگوست ۲۰۲۵ به عنوان رییس دفتر مدیر ملی سایبری خدمت کرده است. این دفتر بر تمام سیاست‌ها و راهبردهای امنیت سایبری دولت نظارت دارد. او به‌طور مستقیم در بررسی‌های کاخ سفید درباره سیاست هوش مصنوعی نقش داشته است، از جمله پس از آنکه هاوارد لاتنیک، وزیر بازرگانی در تابستان به دلیل نگرانی‌های امنیت ملی به آنتروپیک دستور داد دو سیستم هوش مصنوعی قدرتمند خود را حذف کند. سیل اخیر وقفه‌ها و اختلالات دیجیتال، پیش‌نمایشی از جهانی آشفته‌تر و بی‌نظم‌تر به نظر می‌رسد؛ جایی که همه‌چیز به هم متصل است، اما در عین حال آسیب‌پذیر و قابل سوءاستفاده نیز است. هوش مصنوعی در حال شتاب بخشیدن به نوآوری است، اما همچنین قابلیت‌های مهاجمان سایبری را تقویت می‌کند و گستردگی انفجار اختلالات و آشفتگی کلی آنلاین را افزایش می‌دهد.

اعتراض پکن به اعمال محدودیت علیه شرکت‌های مخابراتی چین

چین از امریکا خواست محدودیت‌های اعمال شده علیه سه شرکت بزرگ مخابراتی این کشور برای دسترسی مستقیم به شماره تلفن‌های امریکایی را لغو کند و این اقدام را مغایر با اصول عدم تبعیض و رقابت عادلانه دانست. به گزارش ایسنا، وزارت بازرگانی چین، روز یکشنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد: کمیسیون ارتباطات فدرال امریکا (FCC) بدون ارائه شواهد و مستندات واقعی، به بهانه خطرات امنیت ملی، شرکت‌های مخابراتی چینی فعال در امریکا را به‌طور ناعادلانه تحت فشار قرار داده است. سه شرکت مشمول این محدودیت، شامل چاینا موبایل، شرکت مخابرات چین (سی‌تی‌سی) و گروه مخابراتی چاینا یونایتد نِت‌ورک هستند. کمیسیون ارتباطات فدرال امریکا، اعلام کرد: در ۱۹ نوامبر به تشدید الزامات امنیت ملی برای ارائه‌دهندگان خدمات صوتی مبتنی بر اینترنت که خواهان دسترسی مستقیم به شماره تلفن‌های امریکا هستند، رای داده است. بر اساس مقررات جدید، این شرکت‌ها باید گواهی‌های امنیت ملی جدیدی ارایه کنند. هدف اعلام شده این مقررات، محافظت از شبکه‌های ارتباطی امریکا در برابر نهادها، تجهیزات و خدماتی است که در فهرست محدودیت‌های این کمیسیون قرار دارند. بر اساس گزارش بلومبرگ، وزارت بازرگانی چین اعلام کرد: اقدامات اخیر کمیسیون ارتباطات فدرال امریکا، دو کشور را به سمت جدایی و قطع وابستگی در حوزه‌های مخابرات، ارتباطات و آزمایش و صدور گواهینامه سوق می‌دهد. این وزارتخانه، همچنین اعلام کرد: چین برای حفاظت از منافع خود اقدامات ضروری را انجام خواهد داد.

اسپانیا برای مراکز داده خط و نشان زیست‌محیطی کشید

دولت اسپانیا با فرمان سلطنتی، مراکز داده بزرگ را ملزم کرد از الزامات جدیدی در زمینه استفاده از انرژ